

Gerbiama Pirmininke, žvelgiant į iš esmės vieningą ir demokratinę Europą šiandien nesunku pamiršti, kad ne taip jau seniai Rytų Europa buvo visiškai kitokia. Pusę šimtmečio milijonai žmonių gyveno pavergti Sovietų Sąjungos tironijos ir represijų. Situacija, ypač Baltijos šalyse – Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje, pradėjo keistis praėjusio amžiaus devintojo dešimtmečio pabaigoje. Kas gi gali pamiršti, kai 1989 m. rugpjūčio mėnesį 2 milijonai žmonių iš šių trijų valstybių susikibo rankomis į 420 mylių besidriekiančią Baltijos laisvės grandinę? Netrukus po to, kitų metų vasario mėnesį, Lietuva surengė pirmuosius po Antrojo pasaulinio karo laisvus rinkimus ir balsavo už pirmąją po karo savo šalies nekomunistinę vyriausybę, o naujai išrinktas parlamentas nedelsdamas balsavo už tai, kad Lietuva pirmoji iš okupuotų sovietų respublikų paskelbtų nepriklausomybę.

Drąsiu Lietuvos pavyzdžiu vėliau tais pačiais metais pasekė Latvija ir Estija. Šios narsios pastangos buvo vainikuotos 1991 m. vasario mėnesį, kai dauguma Lietuvos gyventojų balsavo už nepriklausomybę – tai istorinis žingsnis, kurį tais pačiais metais pripažino JAV ir Sovietų Sąjunga. Nors Lietuvoje pirmą kartą apsilankiau prieš beveik 40 metų, tačiau mano ryšiai siekia daug toliau. Prieš šimtą metų mano senelė su savo trimis mažamečiais vaikais išvyko iš Jurbarko pas Amerikoje gyvenusią mano senelį. Rankose ji nešė dvejų metų mergaitę – mano motiną Oną Kutkaitę. Savo lagamine senelė buvo paslėpusi nedidelę katalikų maldaknygę, kuri buvo išspausdinta dar 1863 m. Vilniuje, likus metams iki carinio režimo įvesto lietuviškos spaudos draudimo. Ši maldaknygė – paskutinė branginama relikvija, menanti mano šeimos gyvenimą gražiuose senuosiuose namuose. Išgelbėta nuo carinio režimo, žiaurios sovietų okupacijos metu ji buvo saugoma mūsų šeimoje Amerikoje. Kai 20-ųjų valstybės nepriklausomybės metinių proga man teko garbė kreiptis į Lietuvos Respublikos Seimą, didžiavausi, kad šią maldaknygę galėjau atvežti jau į laisvą Lietuvą. Prieš 30 metų šie drąsūs lietuviai, įskaitant mano bičiulį Vytautą Landsbergį, kuris buvo pirmasis atkurtos nepriklausomos Lietuvos valstybės vadovas, atvedė šalį į klestinčią ir demokratinę ateitį.

Šiandien Lietuva – gyvybiškai svarbi Europos Sąjungos, NATO ir demokratinių valstybių bendrijos narė. Šio dešimtmečio pradžioje ji pirmininkavo Europos Sąjungos Tarybai. Lietuvos balsas pasipriešinant Rusijai, ginant Ukrainą ir puoselėjant pagrindines demokratines vertybes – vienas labiausiai girdimų žemyne. Kadangi Lietuva susiduria su atsinaujinančiomis grėsmėmis iš Rusijos, esu tvirtas NATO operacijų ir gynybos stiprinimo Baltijos valstybėse šalininkas. Prieš keletą metų lankiausi Lietuvoje esančiame Ruklos miestelyje. Jame, įgyvendinant Europos saugumo užtikrinimo iniciatyvą, kurios tikslas – apsaugoti Baltijos jūros regioną, dislokuotos JAV ir Vokietijos rotacinės pajėgos. Būdamas vienu iš JAV Senato Baltijos draugų grupės pirmininkų per ateinančias savaites pateiksiu rezoliuciją, kurioje bus dar kartą patvirtintas šis bendradarbiavimas saugumo srityje ir

pripažinti dideli Lietuvos laimėjimai artėjant 30-osioms Nepriklausomybės metinėms.

Kai 1990 m. vasario mėnesį kartu su Amerikos delegacija atvykau į Lietuvą stebėti istorinių rinkimų, mano draugai nusivedė mane į Seimą, kad parodytų Lietuvos laisvės gynėjų ginklų arsenalą. Kampe stovėjo vos keletas senų šautuvų, kurie nė iš tolo neprilygo sovietinei karo mašinai. Tačiau lietuviai buvo ginkluoti stipresniais ginklais – tikėjimu, drąsa ir degančiu troškimu atgauti savo nepriklausomybę. Šiandien, minėdami 30-ąsias šių istorinių įvykių metines, dėl daugybės žinomų ir nežinomų patriotų aukos galime išdidžiai ir drąsiai paliudyti: Lietuva laisva. Dabar ir visados. Taigi pasinaudokime šia istorine sukaktimi, kad iš naujo įsipareigotume toliau remti mūsų sąjungininkes Baltijos šalis bendradarbiaudami ekonomikos ir saugumo srityse ir dar kartą patvirtintume Amerikos įsipareigojimą NATO ir ilgalaikiam transatlantiniam aljansui. Tai padės užtikrinti, kad ir kiti trisdešimt ilgalaikės JAV ir Baltijos šalių draugystės metų būtų ne mažiau geri ir vaisingi.

